

Aan: Tweede Kamer, Commissie voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking

Amsterdam, 24 februari 2023

Betreft: Overeenstemming EU-voorstellen voor CSDDD met OESO-richtlijnen

● Geachte Kamerleden,

Op de agenda van het Commissiedebat Informele Raad Buitenlandse Zaken Handel d.d. 7 maart 2023 staat onder meer de Kamerbrief over de Raadspositie over de Corporate Sustainability Due Diligence Directive (CSDDD) die de Raad van Ministers op 1 december 2022 heeft aangenomen.

Nederland heeft *tegen* de Raadspositie gestemd. In haar [stemverklaring](#) gaf minister Adriaansens, mede namens minister Schreinemacher, aan dat het compromis op meerdere terreinen “tekortschiet” ten opzichte van de inzet van Nederland en “onder de gewenste standaard” ligt. De minister bekritiseerde het beperken van de waardeketen en zei dat het optioneel maken van de verplichtingen voor de financiële sector “geen enkele waarde” had.

Het MVO Platform vindt de zorgen van het kabinet over het Raadscompromis terecht, omdat de Raad hiermee in feite de OESO-richtlijnen vervangt door een nieuw, onbeproefd en zwakker systeem. Ook de [OESO, VN en ILO](#), expertisecentrum [Shift](#), en recent ook het [Nationaal Contactpunt \(NCP\) voor de OESO-richtlijnen](#) in Nederland spraken al hun ernstige zorgen uit over de conformiteit van de EU-voorstellen met de OESO-richtlijnen.

De [Raadspositie](#) wijkt onder meer op de volgende punten fundamenteel af van de OESO-richtlijnen (zie ook de figuur):

- De Raadspositie vervangt het concept ‘waardeketen’ door een eigen fabricatie: ‘activiteitenketen’. Bedrijven hoeven dan geen rekening te houden met de nadelige gevolgen van het gebruik van producten (*downstream*), zoals de milieu-effecten van pesticiden, klimateffecten van olie- en gasproducten en betrokkenheid bij conflict via elektronica die in wapens worden gebruikt.
- Lidstaten kunnen op basis van het begrip ‘activiteitenketen’ besluiten dat de financiële sector geen enkele vorm van gepaste zorgvuldigheid hoeft uit te voeren voor betrokkenheid bij nadelige gevolgen via leningen en investeringen.
- Bedrijven hoeven *niet* na te gaan hoe hun eigen inkoop- en handelspraktijken bijdragen aan het voorkomen van misstanden, bijvoorbeeld door het betalen van eerlijke prijzen en hanteren van redelijke levertijden. Bedrijven kunnen hun verantwoordelijkheid hierdoor nog altijd doorschuiven naar leveranciers middels contractuele clausules.
- Bedrijven hoeven stap 6 van gepaste zorgvuldigheid - het bieden van herstel aan slachtoffers van misstanden - slechts “waar relevant” toe te passen.

Een positieve uitkomst is dat de Raad, dankzij grote inzet van Nederland, kiest voor een risicogerichte benadering van misstanden in ketens, in plaats van het identificeren van risico’s op basis van de aard van de zakenrelatie, zoals in het Commissievoorstel (de ‘gevestigde zakenrelatie’).

De OESO-richtlijnen zijn al sinds 2011 hét normatief kader waar overheden en koplopende bedrijven mee werken. Ze zijn het fundament van het Nederlandse IMVO-beleid en waren ook de kern van de Nederlandse inzet in de EU in het afgelopen jaar. Het is daarom van essentieel belang dat toekomstige wetgeving in Nederland en Europa in lijn is met de OESO-richtlijnen.

Als de EU kiest voor een afgezwakte, halfslachtige verplichting tot gepaste zorgvuldigheid, dan ontstaat een situatie waarin de Nederlandse overheid naast de Europese wettelijke verplichting nog altijd van bedrijven blijft verwachten dat zij de OESO-richtlijnen naleven. Op deze manier ontbreekt juist de rechtszekerheid en duidelijkheid die wetgeving bedrijven zou moeten bieden.

- ➔ Het MVO Platform dringt erop aan dat het kabinet een toetsing van de Raadspositie en het Commissievoorstel aan de OESO-richtlijnen laat uitvoeren, bijvoorbeeld door het College van de Rechten van de Mens of het NCP voor de OESO-richtlijnen.

Een dergelijke analyse draagt bij aan het vergroten van de conformiteit van de definitieve EU-richtlijn met het internationale normenkader, en daarmee aan een EU-richtlijn die daadwerkelijk positieve impact heeft op mens en milieu wereldwijd.

Uiteraard beantwoorden wij graag eventuele vragen.

Hoogachtend, namens het MVO Platform,

Gisela ten Kate, Manon Wolfkamp en David Ollivier de Leth

VERGELIJKING OESO-RICHTLIJNEN, EUROPESE EN NEDERLANDSE VOORSTELLEN

	OESO-richtlijnen	Commissie-voorstel	EU-Raadspositie	Wetsvoorstel Nederland	Bouwstenen kabinet
Alle zes stappen van gepaste zorgvuldigheid					
Betekenisvol betrekken maatschappelijke organisaties & vakbonden					
Misstanden risicogericht en proportioneel aanpakken					
Goede toegang tot klachtenmechanisme					
Gehele waardeketen & alle sectoren					
Toegang tot recht					
Reikwijdte (omzet/medewerkers)	Alle bedrijven	>€150 miljoen / 500 fte + >250 fte in 3 risicosectoren	>€300 miljoen / 1000 fte	>€40 miljoen / 250 fte + algemene zorgplicht	>€40 miljoen / 250 fte + >50 fte in alle risicosectoren

LEGENDA

Effectief en goed uitgewerkt

Ontbreekt, ver onder de maat of beperkend

Deels opgenomen, maar met serieuze tekortkomingen

Onbepaald